

Agenda – Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Hybrid – Ystafell Bwyllgora 4 Tŷ Hywel a Naomi Stocks
fideogynadledda drwy Zoom Clerc y Pwyllgor
Dyddiad: Dydd Mercher, 8 Chwefror 0300 200 6565
2023 SeneddPlant@senedd.cymru
Amser: 09.00

Rhag-gyfarfod preifat

(08.45 – 09.00)

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

(09.00)

2 Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical – sesiwn dystiolaeth 6

(09.00 – 09.40)

(Tudalennau 1 – 24)

Daljit Kaur Morris, Rheolwr Gweithrediadau, NYAS Cymru, Prosiect Undod

Helen Perry, Rheolwr Gwasanaeth, NYAS Cymru, Prosiect Undod

Mark Carter, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant, Gwasanaeth

Babi a Fi Barnardo's

Amy Bainton, Uwch-arweinydd Polisi a Materion Cyhoeddus Cymru,

Barnardo's Cymru

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

3 Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio

diwygio radical – sesiwn dystiolaeth 7

(09.45 – 10.25)

Y Gwir Anrhydeddus Syr Andrew Mcfarlane, Llywydd yr Is-adran Teuluoedd
Yr Anrhydeddus Mr Ustus Francis, Barnwr Cyswllt Is-adran Teuluoedd Cymru

Egwyl

(10.25 – 10.35)

4 Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical – sesiwn dystiolaeth 8

(10.40 – 11.25)

Vikki Morris, Dirprwy Gyfarwyddwr, y Ganolfan Arloesi ym maes Cyfiawnder
Peter Spinner, Rheolwr Tîm, Cynllun Peilot Llysoedd Teulu Cyffuriau ac
Alcohol

Melissa Meindl, Cydymaith Ymchwil, CASCADE, Prifysgol Caerdydd

David Westlake, Uwch Gymrawd Ymchwil, CASCADE, Prifysgol Caerdydd

5 Papurau i'w nodi

(11.25)

5.1 Penodiadau Cyhoeddus

(Tudalennau 25 – 28)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg at Gadeirydd y
Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus – CYPE(6)-05-23 –
Papur i'w nodi 1

5.2 Cydsyniad Deddfwriaethol: Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)

(Tudalennau 29 – 41)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad at y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes – CYPE(6)–05–23 – Papur i'w nodi 2

5.3 Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical

(Tudalennau 42 – 45)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg at Brif Weithredwr Arolygiaeth Gofal Cymru – CYPE(6)–05–23 – Papur i'w nodi 3

5.4 Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical

(Tudalennau 46 – 48)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg at Brif Weithredwr Gofal Cymdeithasol Cymru – CYPE(6)–05–23 – Papur i'w nodi 4

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod hwn ac o'r cyfarfod ar 15 Chwefror (11.25)

7 Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical – trafod y dystiolaeth

(11.25 – 11.40)

8 Y Bil Diogelwch Ar-lein – sesiwn friffio gan swyddogion Llywodraeth y DU

(11.45 – 12.30)

Orla MacRae, Dirprwy Gyfarwyddwr, Rheoleiddio Niwed Ar-lein
Kwamina Korsah, Pennaeth Polisi Diogelwch Defnyddwyr
Gabrielle Melvin, Pennaeth Polisi Diogelwch Ar-lein i Blant
Becky Woods, Dirprwy Reolwr y Bil

[Y Bil Diogelwch Ar-lein](#) (Saesneg yn unig)

Noder: Yn unol â Rheol Sefydlog 17.49, caiff aelodau'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol fod yn bresennol yn y cyfarfod ar gyfer yr eitem hon.

Dogfennau atodol:

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

CYPE(6)-05-23 - Papur i'w nodi 1

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Children, Young People and Education Committee

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddPlant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddPlant
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddChildren@senedd.wales
senedd.wales/SeneddChildren
0300 200 6565

Mark Isherwood AS

Cadeirydd, Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus

Dyddiad | Date: 26 Ionawr 2023

Pwnc | Subject: Ymchwiliad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus i Benodiadau Cyhoeddus

Annwyl Mark,

Diolch am eich llythyr ar 7 Rhagfyr 2022 yn gofyn am farn pwyllgorau am benodiadau cyhoeddus.

Roedd eich llythyr yn un amserol, gan inni ei ystyried yn yr un cyfarfod pan gynhaliwyd dau wrandawriad cyn penodi yn ddiweddar. Ers 2021, rydym wedi cynnal tri gwrandawriad cyn penodi ar gyfer Comisiynydd Plant Cymru; Cadeirydd, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil; a Dirprwy Gadeirydd, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil.

Caiff ein harsylwadau eu llywio gan ein profiadau mewn perthynas â'r gwrandawriadau hyn. Fodd bynnag, mae rhai o'n Haelodau yn eistedd ar bwyllgorau eraill sydd wedi cynnal gwrandawriadau cyn penodi, ac yn amlwg mae eu barn wedi'i llywio gan eu profiadau yn eu cyfanrwydd.

Yn gyntaf, hoffem dynnu eich sylw at ein hadroddiadau ar bob un o'r gwrandawriadau cyn penodi. Er bod yr adroddiad ar y Comisiynydd Plant hefyd yn trafod elfennau o'r broses, ni wnaethom sylwadau ar y broses ar gyfer rolau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil y penderfynwyd y gallent lywio'ch ymchwiliad yn fwy priodol.

- Adroddiad Comisiynydd Plant Cymru; ac Ymateb Llywodraeth Cymru;
- Cadeirydd, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil;

▪ Dirprwy Gadeirydd, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil.

Cyn edrych ar rai materion sy'n benodol i'r gwrandawriadau cyn penodi hynny, byddem yn tynnu sylw at gyfyngiadau rôl Pwyllgor yn y broses o wneud penodiadau cyhoeddus. Mae'n gallu bod yn ddefnyddiol i ni osod meincnodau ar gyfer gwaith craffu yn y dyfodol (fel y gwnaethom gyda'r Comisiynydd Plant) ond o ran y broses ei hun, gall roi Pwyllgor mewn sefyllfa anodd gan y gofynnir i ni wneud penderfyniadau ynghylch addasrwydd pan na wyddom sut y gwnaeth yr ymgeisydd a ffefrir berfformio yn erbyn y gronfa ehangach o ymgeiswyr. Yn amlwg, rôl y Pwyllgor yw darparu elfen o atebolrwydd cyhoeddus, ond mae'n digwydd mor hwyr yn y broses, a chydag amserlenni tynn iawn, sy'n cyfyngu ymhellach ar y Pwyllgor. Nid yw'n glir i ni pam y mae'n rhaid cyhoeddi adroddiad o fewn 48 awr i wrandawriad (er ein bod yn cydnabod y gellir negodi'r terfyn amser hwn). Teimlwn y dylid llacio'r rhagdybiaeth o amser cyhoeddi o 48 awr ar gyfer yr adroddiad, er mwyn caniatáu mwy o amser os yw Pwyllgor yn teimlo bod problem bosibl gyda phenodiad.

Comisiynydd Plant Cymru

Byddem yn tynnu eich sylw yn benodol at ein dau argymhelliad yn ymwneud â phroses yn adroddiad y Comisiynydd Plant.

Argymhelliad 1

"Dylai Llywodraeth Cymru gynnwys Pwyllgorau'r Senedd yn fwy ystyrlon yn y broses recriwtio sy'n gysylltiedig â phenodiadau gweinidogol. Bydd hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Llywodraeth ymgysylltu â'r Pwyllgor perthnasol ar ddechrau'r broses recriwtio. Yn dibynnu ar y swydd a barn y Pwyllgor perthnasol, gallai hyn gynnwys:

- *Rhoi ffurflenni cais, CVs ac ati unrhyw ymgeiswyr ar y rhestr fer i aelodau'r Pwyllgor.*
- *Cynrychiolydd o'r panel recriwtio yn briffio'r Pwyllgor cyn y gwrandawriad cyn penodi i roi trosolwg o'r broses recriwtio, trafod yr holl ymgeiswyr ac ymateb i unrhyw gwestiynau gan aelodau'r Pwyllgor.*
- *Cynnwys y Pwyllgor yn fwy ffurfiol yn y broses recriwtio (e.e. gyda chynrychiolwyr y Pwyllgor yn arsylwyr-aelodau o'r panel recriwtio)."*

Derbyniodd Llywodraeth Cymru yr argymhelliad hwn 'mewn egwyddor'. Nodwyd bod adolygiad ar y cyd o'r broses penodiadau cyhoeddus i'w gynnal ym mis Ebrill 2022 gyda chyfraniad gan Lywodraeth Cymru a Chomisiwn y Senedd. Nid ydym yn ymwybodol o ganlyniadau'r adolygiad hwn, a nodwn y gallai hwn fod yn fater y mae'n werth mynd ar ei drywydd fel rhan o'ch ymchwiliad. Cytunwyd hefyd y byddent yn "ystyried diweddarau'r canllawiau i gynnwys briffiau cyfrinachol i gadeirydd y pwyllgor

perthnasol ar adegau pwysig yn yr amserlen recriwtio" ar gyfer penodiadau yn y dyfodol. Ni chawsom friffiau o'r fath mewn perthynas â rolau'r Comisiwn.

Argymhelliad 2

"Dylai Llywodraeth Cymru drosglwyddo'r cyfrifoldeb dros y penodiad i swydd Comisiynydd Plant Cymru i'r Senedd."

Wrth wneud yr argymhelliad hwn, gwnaethom bwysleisio ei fod hefyd wedi'i godi dro ar ôl tro gan y Pwyllgor a'n rhagflaenodd. Yn ei adroddiad ar hawliau plant yng Nghymru, argymhellodd y dylid trosglwyddo'r cyfrifoldeb dros benodi ac ariannu Comisiynydd Plant Cymru i'r Senedd. Gwrthododd Llywodraeth Cymru hwn ar y pryd.

Gwrthododd y Llywodraeth ein hargymhelliad hefyd, gan ddweud nad oedd yn credu bod annibyniaeth y Comisiynydd na'r swyddfa ehangach yn cael ei thanseilio gan rôl Llywodraeth Cymru ac na fyddai trosglwyddo'r cyfrifoldeb "yn arwain at unrhyw wahaniaeth sylweddol yn y broses recriwtio a ddilynwyd."

Ein barn gref o hyd yw mai'r Senedd ddylai fod yn gyfrifol am recriwtio a phenodi'r Comisiynydd Plant. Byddem yn awgrymu efallai y bydd angen i'ch Pwyllgor roi rhagor o ystyriaeth i'r maes hwn, ar draws holl rolau'r Comisiynydd yng Nghymru.

Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil

Nodwn y gwahaniaeth cynnil yn natur a chyfrifoldebau'r rolau anweithredol hyn o'u cymharu â natur rôl Comisiynydd. Fodd bynnag, mae rolau anweithredol o'r fath yn dal i fod yn hynod o bwysig a dylanwadol o ran darparu gwasanaethau cyhoeddus allweddol ledled Cymru. Mae'r ddwy swydd hyn, a fydd yn rhoi cyfeiriad strategol i gorff a fydd ag un o'r cyllidebau mwyaf ar gyfer corff hyd braich yng Nghymru, yn arbennig o bwysig o ran y sector addysg ôl-16.

Roedd y materion y buom yn myfyrio arnynt yn ystod ein trafodaethau ynghylch y ddwy swydd hyn yn cynnwys cefndir gwleidyddol yr ymgeiswyr. Roedd hyn hefyd wedi codi yn ystod proses cyn penodi'r Comisiynydd Plant. Mae'r gwaith papur cefndirol a gafwyd bob tro y cynhaliwyd proses cyn penodi yn rhoi gwybodaeth am unrhyw ymgeisydd sydd wedi datgan cefndir gwleidyddol. Mae'r wybodaeth hon yn ddiennw ac nid yw'n rhoi manylion. Mae hyn yn golygu y gall fod yn aneglur i ba raddau y mae ymgeisydd wedi bod yn ymwneud â phlaid wleidyddol, neu â pha blaid wleidyddol y mae wedi bod yn ymwneud. Credwn y dylai fod mwy o wybodaeth gyd-destunol. Gall fod gwahaniaeth mawr rhwng rhywun sy'n aelod o blaid wleidyddol ond o bosibl ddim yn weithgar iawn o'i gymharu â rhywun a all fod yn weithgar iawn, neu a all fod wedi sefyll dros y blaid wleidyddol mewn etholiadau lleol, rhanbarthol neu genedlaethol hyd yn oed.

Rydym hefyd yn ymwybodol bod y mater hwn wedi codi yn ystod gwrandawiadau cyn penodi pwyllgorau eraill. Nid ein bod yn meddwl bod cefndir gwleidyddol yn atal rhywun rhag cael ei benodi,

ond y gall mwy o wybodaeth am natur y cefndir hwnnw roi sicrwydd i bwyllgor nad yw cefndir gwleidyddol wedi cael effaith fuddiol na negyddol ar y broses benodi. Byddai hyn hefyd yn rhoi sicrwydd i'r rhai sy'n gwneud cais am swydd. Nodwn fod y datganiad Gweinidogol yn cadarnhau'r penodiadau a gyhoeddwyd ar ôl ein gwrandawriad cyn penodi yn rhoi gwybodaeth ychwanegol am weithgarwch gwleidyddol yr ymgeisydd, gan fanylu ar y blaid wleidyddol a syniad cyffredinol o'i gweithgarwch gan nodi ei bod wedi "canfasio i'r blaid o fewn y 5 mlynedd diwethaf."

Gall materion ehangach o ragfarn ddiarwybod effeithio ar y broses recriwtio. Gall yr ymdeimlad bod ymgeisydd 'fel ni' fod yn ffactor cymhellol pwerus, a gall ddigwydd yn is ymwybodol. Mae'n bwysig bod penodiadau cyhoeddus yn cael eu hagor i gronfa ymgeiswyr mor eang â phosibl, a bod mwy yn cael ei wneud i sicrhau ein bod yn symud y tu hwnt i'r 'ymgeiswyr arferol'.

Mewn perthynas â'r swyddi penodol hyn, roedd gennym hefyd rai pryderon nad oedd y panel recriwtio ei hun yn adlewyrchu'n llawn ehangder ac amrywiaeth y sector y bydd y Comisiwn yn gyfrifol ar ei gyfer.

Rydym yn nodi nad oes rôl i bwyllgorau'r Senedd gyfrannu at y broses i nodi swyddi lle efallai y bydd angen i ni gynnal gwrandawiadau cyn penodi. Mae hwn hefyd yn fater a godwyd gennym fel rhan o wrandawriad cyn penodi'r Comisiynydd Plant.

Credwn fod hwn yn fater pwysig sydd, yn sicr, yn haeddu rhagor o waith craffu gan un o bwyllgorau'r Senedd. Edrychwn ymlaen at eich canfyddiadau.

Yn gywir,

Jayne Bryant AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

CYPE(6)-05-23 - Papur i'w nodi 2

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Legislation, Justice and Constitution Committee

Y Gwir Anrhydeddus Elin Jones AS

Y Llywydd

Cadeirydd y Pwyllgor Busnes

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddDCC@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddDCC
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddLJC@senedd.wales
senedd.wales/SeneddLJC
0300 200 6565

27 Ionawr 2023

Annwyl Lywydd

Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)

Parthed y llythyr a anfonais ar 21 Rhagfyr 2022 mewn perthynas â Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio), yn ystod ein cyfarfod ar 23 Ionawr 2022, gwnaethom drafod llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol (dyddiedig 19 Ionawr), sy'n ymateb i gyfres o gwestiynau y gwnaethom eu gofyn ar ôl i'r Cwnsler Cyffredinol ymddangos gerbron y Pwyllgor yn ein cyfarfod ar 5 Rhagfyr. Ar 23 Ionawr, gwnaethom hefyd drafod eich llythyr dyddiedig 19 Ionawr, lle gwnaethoch ofyn a fyddai modd inni barhau i dynnu sylw'r Pwyllgor Busnes at faterion perthnasol, yn enwedig yr agweddau hynny sydd â goblygiadau posibl o ran busnes y Senedd.

Mae llythyr y Cwnsler Cyffredinol, dyddiedig 19 Ionawr, yn cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf am ddull Llywodraeth Cymru o ymdrin â'r Bil, yn ogystal â gwybodaeth am sut y mae'n adolygu cyfraith yr UE a ddargedwir, materion sy'n ymwneud â chapasiti ac adnoddau, a'r effaith ar y Senedd a'i rôl.

Gwnaethom gytuno y byddem yn tynnu eich sylw chi, a sylw Pwyllgorau perthnasol y Senedd, at yr ohebiaeth dan sylw.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies

Cadeirydd

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDCC@senedd.cymru

19 Ionawr 2023

Annwyl Huw,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 14 Rhagfyr yn gofyn am ymateb i gwestiynau yn dilyn fy ymddangosiad ar 5 Rhagfyr mewn perthynas â Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio). Rydym yn ddiolchgar i'r Pwyllgor am ei waith cydwybodol i ystyried goblygiadau'r Bil hwn.

Mae'r ymatebion i'ch cwestiynau ar gael mewn Atodiad i'r llythyr hwn. Fodd bynnag, i roi'r rhain yn eu cyd-destun priodol, hoffwn wneud dau sylw pwysig a hanfodol efallai y bydd y Pwyllgor am eu hystyried wrth weithio ar y Bil.

Yn gyntaf, mae Llywodraeth Cymru yn gryf yn erbyn holl fwriad y Bil. Yn gyffredinol, ein safbwynt ni yw bod cyfraith yr UE a ddargedwir, fel cyfraith yr UE cyn hynny, yn gweithio'n dda. Felly, ac eithrio diwygio'r gyfraith yn raddol fel sy'n briodol drwy gasglu tystiolaeth, ymgynghori â'r cyhoedd, a chwblhau trefniadau craffu deddfwriaethol yn y ffordd arferol, dros amser fel sy'n wir gydag unrhyw gorff o gyfreithiau, nid oeddem yn bwriadu diddymu, dirymu na diwygio cyfraith yr UE a ddargedwir erbyn terfyn amser mympwyol am resymau ideolegol. Fodd bynnag, mae cynnig deddfwriaeth fel hon a fyddai, yn anochel, yn diddymu mesurau diogelu economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol hanfodol yn annerbyniol ac yn anghyfrifol. Mae hyn yn arbennig o wir o ystyried y defnydd o amser gwerthfawr gan lywodraethau a deddfwrfeydd pan mai

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 30

canlyniad rhan helaeth o'r gwaith hwn yn syml fydd cadw yn y gyfraith y darpariaethau hanfodol hynny y byddai'r Bil yn eu dileu'n awtomatig fel arall. Ni fydd y gwaith ofer hwn o unrhyw fudd i neb, ac mae'n ddefnydd anffodus o adnoddau cyfyngedig yn Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, o ganlyniad i'r penderfyniadau a wnaed gan Weinidogion Llywodraeth y DU.

Yn ail, Bil galluogi yw'r Bil yn y bôn, a bydd ei holl oblygiadau yn dibynnu ar ddewisiadau polisi gan Weinidogion Llywodraeth y DU ynghylch pa ddarnau o ddeddfwriaeth y dylid eu cadw, eu diwygio neu eu gadael i fachludo. Oni bai ein bod yn cael yr wybodaeth fanwl honno, a than ei bod wedi dod i law, mae pob un ohonom yn gweithio mewn sefyllfa ansicr iawn, gyda'r anawsterau amlwg y mae'n eu hachosi i Lywodraeth Cymru, ac i'ch Pwyllgor yn eich rôl craffu. Gobeithio y bydd modd inni barhau i gydweithio wrth ymdrin â'r Bil hwn o dan yr amgylchiadau anffodus hyn, gan gydnabod ein gwahanol rolau sefydliadol, ond hefyd ein buddiannau cyffredin o ran uniondeb y setliad datganoli.

Yn gywir,

A handwritten signature in blue ink, reading "Mick Antoniw". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath the name.

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

ATODIAD

Cyfraith yr UE a ddargedwir a wnaed yng Nghymru

- 1. Gwnaethoch ddweud wrthym fod yn rhaid i ffocws Llywodraeth Cymru fod, yn gyntaf, ar sicrhau bod cyfraith ein hunain yr UE a ddargedwir yn cael ei dadansoddi a'i dargadw ac mai'r gyfraith sydd wedi'i gwneud yng Nghymru sy'n cael ffocws (Cofnod y Trafodion, 242). A yw'r dadansoddiad hwnnw wedi'i gwblhau? Os nad yw, beth yw eich dyddiad targed i'w gwblhau?**

Rydym yn gweithio tuag at gael rhestr derfynol o gyfraith yr UE a ddargedwir cyn gynted ag y bo modd. Mae hon yn dasg gymhleth, a byddwn yn fwy na pharod i rannu'r newyddion diweddaraf am gynnydd â'ch Pwyllgor.

Adolygu cyfraith yr UE a ddargedwir

- 2. Gwnaethoch chi a'ch swyddogion ddweud bod timau polisi Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos gyda'u timau cyfatebol yn Whitehall i ddadansoddi taenlenni o ddata a luniwyd gan yr adrannau yn Whitehall i weld a ydych yn cytuno â'r dadansoddiad hwnnw (Cofnod y Trafodion, 242 i 254). Beth yw'r dyddiad targed i gwblhau'r gwaith hwnnw?**

Er ein bod wedi cael rhywfaint o wybodaeth gan Lywodraeth y DU nid yw'n gynhwysfawr. Rydym yn parhau i gael gwybodaeth fesul tipyn, ond rydym yn ystyried unrhyw wybodaeth ac yn mynd i'r afael â hi wrth iddi ddod i law. Gobeithio y bydd darlun mwy llawn gennym yn y dyfodol agos fel y bydd modd inni gynnal asesiad priodol ohoni.

Dull Llywodraeth Cymru

- 3. A yw Llywodraeth Cymru wedi cael sicrwydd gan Lywodraeth y DU na fydd yn newid nac yn dileu cyfraith yr UE a ddargedwir ddatganoledig heb gydsyniad Llywodraeth Cymru? Os felly, a yw Llywodraeth y DU yn bwriadu diwygio'r Bil i adlewyrchu'r ymrwymiad hwn?**

Rydym yn parhau i drafod â Llywodraeth y DU am y mater hwn, ond yn dal i aros am y sicrwydd angenrheidiol.

- 4. Gwnaethoch ddweud wrthym os na chymerir mesurau i allu nodi a deall yr hyn y dymunir ei ddargadw, y bydd popeth arall yn mynd (Cofnod y Trafodion, 295). At hynny, gwnaethoch ddweud nad ydych wedi penderfynu eto ar eich dull o ddargadw cyfraith yr UE a ddargedwir ond eich bod am sicrhau bod Llywodraeth Cymru yn canolbwyntio ar y meysydd pwysicaf.**
 - a. Felly, a allwch gadarnhau nad ydych yn bwriadu arbed holl gyfreithiau'r UE a ddargedwir mewn meysydd datganoledig?**
 - b. Ar ba sail y byddwch yn penderfynu pa feysydd sydd bwysicaf i Lywodraeth Cymru?**

- c. **A allwch ddweud wrthym pa feysydd yw'r rhain neu, os na allwch, pryd y byddwch yn gallu dweud wrthym?**
- d. **Beth yw'r risgiau i'r meysydd y bernir nad ydynt yn bwysig neu eu bod yn llai pwysig a sut y penderfynwyd arnynt?**
- e. **Sut y byddwch yn lliniaru ac yn rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â hyn, yn enwedig os nad ydych yn cynnal eich asesiad effaith eich hunan (Cofnod y Trafodion, 256)?**

Nid ydym yn bwriadu gadael i gyfraith yr UE a ddargedwir mewn meysydd datganoledig ddod i ben, oni bai bod rhesymau da iawn dros wneud hyn. Fodd bynnag, fel mater o lywodraethu da, bydd angen sicrhau bod ein safbwynt terfynol ar offerynnau penodol yn ystyried unrhyw benderfyniadau a wneir gan Lywodraeth y DU mewn perthynas â chyfraith bresennol yr UE a ddargedwir ar gyfer Lloegr; neu, mewn perthynas â chyfraith bresennol yr UE a ddargedwir ar faterion a gedwir yn ôl sy'n effeithio ar faterion datganoledig yng Nghymru. Pan fo Llywodraeth y DU am adolygu unrhyw ddarn o gyfraith yr UE a ddargedwir sy'n effeithio ar fater datganoledig, byddwn yn disgwyl i Lywodraeth y DU fynd ati i gydweithio â ni ar hyn.

At hynny, rydym yn awyddus i gadw holl gyfreithiau'r UE a ddargedwir sy'n ymwneud â Chymru, yn ddarostyngedig i'r cafeat uchod.

- 5. **Gwnaethoch ddweud wrthym y gallech fabwysiadu dull brysbennu, lle rydych yn ceisio nodi'r meysydd y mae'n amlwg eu bod yn ymwneud â materion datganoledig fel y materion pwysicaf, yn hytrach na materion technegol, er mwyn sicrhau y canolbwyntir ar y meysydd pwysicaf (Cofnod y Trafodion, 277). Beth yw ystyr materion technegol yn y cyd-destun hwn?**

Rydym yn aros i gael rhestr gyfoes a chynhwysfawr o gyfreithiau'r UE a ddargedwir, a datganiadau o fwriad y polisi o ran offerynnau'r cyfreithiau hyn gan Lywodraeth y DU. O ystyried pa mor gymhleth yw'r cydberthnasau rhwng ac o fewn cyfreithiau'r UE a ddargedwir yn y DU, bydd gwybodaeth am fanylion bwriadau'r DU yn ein helpu i ddadansoddi'r darnau o gyfraith yr UE a ddargedwir y gellid eu cadw heb arwain at gymhlethdodau (ac felly byddai angen darn o waith technegol er mwyn eu cadw, ond dim mwy na hynny). Bydd hefyd o gymorth inni ddadansoddi'r cyfreithiau hynny y mae angen eu hystyried yn ddyfnach o ran pa un a ddylwn eu cadw ai peidio a sut, er enghraifft, am fod Llywodraeth y DU yn cynnig eu diddymu neu eu diwygio o ran Lloegr neu mewn perthynas â materion a gedwir yn ôl sy'n effeithio ar faterion datganoledig yng Nghymru.

- 6. **Gwnaethoch ddweud wrthym eich bod yn credu bod y Bil wedi creu cryn ansicrwydd i Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, mae rhanddeiliaid wedi eich cyhuddo o fegino/waethygu hyn drwy beidio â nodi eich dull yn glir. I ba raddau y gallai Llywodraeth Cymru leihau'r ansicrwydd hwn?**
- 7. **Beth y bydd Llywodraeth Cymru yn ei wneud i roi sicrwydd i randdeiliaid o'i strategaeth gyffredinol mewn perthynas â chyfraith yr UE a ddargedwir ac am y camau y mae'n eu cymryd i ymdrin â'u pryderon?**

O ran Cwestiynau 6 a 7, fel y nodwyd yn y llythyr eglurhaol, menter Llywodraeth y DU yw'r Bil, ac nid ydym yn cytuno ag ef. Ymrwymiad Llywodraeth y DU i'r Bil, heb eglurder

ynghylch beth fydd yn digwydd i bob darn o ddeddfwriaeth, sy'n creu'r ansicrwydd. Prin iawn fydd ein gallu i liniaru hynny i randdeiliaid yng Nghymru tan ein bod wedi cael yr eglurder hwnnw gan Lywodraeth y DU. Rydym yn bwriadu ymgysylltu â'r Senedd ac â rhanddeiliaid ar y gwaith hwn.

8. Gwnaethoch ddweud wrthym y bydd Llywodraeth Cymru am ddargadw cyfraith ac na fydd am i safonau ostwng. Felly, bydd am sicrhau ei bod yn dargadw safonau. (Cofnod y Trafodion, 277). Sut y byddwch yn cynnal neu'n gwella safonau os ydynt yn cael eu gwanhau neu eu lleihau o dan y Bil, naill ai drwy hepgoriad neu drwy gamau a gymerir gan Lywodraeth y DU?

Mae safbwynt Llywodraeth Cymru yn glir fel y nodwyd uchod yng Nghwestiwn 4: Nid oes gennym awydd na bwriad i ddiddymu unrhyw gyfraith yr UE a ddargedwir sy'n gymwys i Gymru ac sydd o fewn maes lle mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, nac i adael i unrhyw gyfraith o'r fath ddod i ben o ganlyniad i'r Bil, oni bai bod rhesymau da iawn dros wneud hyn. Fodd bynnag, fel y nodwyd uchod, o ganlyniad i ymwahanu trawsffiniol, bydd angen inni ystyried safbwynt a bwriadau Llywodraeth y DU wrth wneud ein penderfyniadau, o ran y goblygiadau i Gymru o arfer dulliau penodol mewn meysydd polisi penodol.

Arbed cyfraith yr UE a ddargedwir

9. Gwnaethoch ddweud y daw'r cymhlethdod o wybod maint yr hyn y mae Llywodraeth Cymru yn mynd i'w wneud. Er enghraifft, mewn maes enfawr â 3,800 neu fwy o ddarnau o ddeddfwriaeth, os yw Llywodraeth y DU yn penderfynu y dylai ddargadw nifer fawr ohonynt, mae hynny'n datrys rhan o'r broblem. Mae'n datrys rhan o'r broblem ac yn ei gwneud yn llawer haws rheoli'r meysydd sydd heb eu dargadw.

- a. Mae hyn yn awgrymu i ni y bydd Llywodraeth Cymru yn gohirio penderfyniadau a chamau i Lywodraeth y DU wneud rheoliadau. A yw hyn yn gywir? Oes gennych bryderon am yr hyn y mae'r dull hwn yn ei olygu ar gyfer Cymru, gan gynnwys y Senedd?**

Byddai'n well gennym gadw holl gyfreithiau'r UE a ddargedwir sy'n gymwys i Gymru, oni bai bod rhesymau da iawn dros beidio â gwneud hynny. Yn gyffredinol, os bydd Llywodraeth y DU yn cadw darn o gyfraith yr UE a ddargedwir ar gyfer Lloegr, wedyn mwy na thebyg byddwn yn gwneud yr un peth mewn cysylltiad â materion datganoledig yng Nghymru. Byddai angen ystyried hefyd sut yn ymarferol y byddai modd cyflawni hyn.

- b. A fydd Llywodraeth Cymru yn aros i weld yr hyn y mae Llywodraeth y DU yn ei arbed ac yn penderfynu wedyn ar yr hyn y mae angen iddi hi ei hun ei arbed?**

Fel y nodwyd yn yr ateb i a. uchod, byddai'n well gennym gadw holl gyfreithiau'r UE a ddargedwir sy'n gymwys i Gymru, oni bai bod rhesymau da iawn dros beidio â gwneud hynny. Fodd bynnag, os bydd Llywodraeth y DU yn penderfynu newid cyfraith yr UE a ddargedwir ar ochr Lloegr o'r ffin, mae penderfyniadau cymhleth ynghylch polisiâu y mae angen eu gwneud. Byddai angen asesu'n briodol y goblygiadau economaidd,

cymdeithasol ac amgylcheddol a'r risgiau i Gymru ar gyfer pob un o'r meysydd hyn o newid i'r sefyllfa bresennol a fyddai'n cael eu cyflwyno gan Lywodraeth y DU. Bydd angen ystyried yn yr un ffordd y newidiadau a gynigir gan Lywodraeth y DU i ddeddfwriaeth a gedwir yn ôl sy'n effeithio ar faterion datganoledig yng Nghymru.

Gwelliannau

10. Yn ogystal â'r gwelliant unigol i'r Bil rydym yn gwybod eich bod wedi gofyn amdano (mewn perthynas â gallu Gweinidogion Cymru i estyn dyddiad machlud hyd at 23 Mehefin 2026), gwnaethoch ddweud y byddech yn annog newidiadau sy'n rhoi'r gwarantau a geisiwyd a gwnaethoch sôn yn benodol am bwerau cydredol yn y Bil a phwerau swyddogion y gyfraith mewn llywodraethau datganoledig (Cofnod y Trafodion, 285). Gwnaethoch ddweud hefyd y byddai Llywodraeth Cymru yn gwneud y pethau arferol o ran sesiynau briffio a thrafodaethau, o ran ymgysylltu â Llywodraeth y DU a phartion â buddiant, y byddant oll yn gwneud eu sylwadau eu hunain (Cofnod y Trafodion, 289).

- a. **Pa newidiadau penodol i'r Bil ydych yn eu ceisio?**
- b. **A allwch gadarnhau eich bod wedi gwneud ceisiadau ffurfiol i Lywodraeth y DU ac, os nad ydych wedi, pryd y byddwch yn gwneud hynny?**
- c. **Pam nad yw eich newidiadau arfaethedig wedi'u nodi yn eich Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, sy'n rhestru un gwelliant yn unig, i'w ystyried gan y Pwyllgor hwn a'r Senedd ehangach?**
- d. **Gwnaethoch ddweud y gallwn ddisgwyl i Lywodraeth Cymru gyflwyno mwy o welliannau a'ch bod wedi'u nodi. Pryd y bydd y Senedd yn cael cyfle i graffu arnynt?**
- e. **Rydych yn sôn mai opsiwn sydd ar gael i Lywodraeth Cymru yw dibynnu ar eraill i gyflwyno gwelliannau sy'n adlewyrchu eich safbwynt, yn hytrach na gweithredu ar y cyd. A allech roi mwy o wybodaeth am hyn a chadarnhau pwy yw "eraill" yn y cyd-destun hwn?**

Rydym wedi bod yn cysylltu â Llywodraeth y DU dros nifer o fisoedd i drafod y pryderon sydd gennym am y Bil. Fel y nodwyd yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, mae'r rhain yn ymwneud â phwy sy'n cael arfer y pŵer i estyn y terfyn amser ar gyfer machludo, ond maent hefyd yn ymwneud â mater cydsyniad ar gyfer arfer pwerau cydredol gan Weinidogion Llywodraeth y DU mewn meysydd datganoledig, y terfyn amser penodol ar gyfer machludo, y baich rheoleiddio a'r pwerau o ran ymyrryd a chyfeirio sy'n arferadwy gan Swyddogion y Gyfraith yn y DU. Rydym wedi gofyn am newidiadau i'r Bil mewn perthynas â phob un o'r materion hyn. Rydym wedi codi'r materion hyn mewn gohebiaeth â Gweinidogion arweiniol y DU ar gyfer y Bil, mewn cyfarfodydd â Gweinidogion ac yn fy ymateb ysgrifenedig ar y Bil i'r Pwyllgor Biliau Cyhoeddus, gyda'r nod o sicrhau gwelliannau i fynd i'r afael â nhw.

Er ein bod wedi gobeithio y byddai modd gwneud cynnydd, ac y byddai synnwyr cyffredin yn ennill y dydd, nid yw Gweinidogion Llywodraeth y DU wedi rhoi sicrwydd inni eto eu bod yn fodlon gwneud newidiadau i'r Bil i fynd i'r afael â'n pryderon.

Ar y cyd â cheisio sicrhau newidiadau i'r Bil gan Lywodraeth y DU, roedd y Bil ymhlith y pynciau hynny a drafodwyd ag aelodau Tŷ'r Arglwyddi yr wythnos diwethaf.

11. O dan gymal 15 o'r Bil, bydd Gweinidogion yn cael eu hatal rhag cynyddu'r baich rheoleiddio wrth ddirymu neu amnewid cyfraith yr UE a ddargedwir. Gwnaethoch sôn bod hyn yn gyfyngiad sy'n gwbl annerbyniol (Cofnod y Trafodion, 269). Felly, pam nad ydych wedi gofyn am welliant i ddileu'r cyfyngiad hwn o'r Bil?

Gweler yr ateb i gwestiwn 10 uchod.

12. Rydych wedi gwneud sylwadau o'r blaen am y pwerau enfawr a fydd yn cael eu rhoi i Weinidogion drwy'r Bil hwn. Gwnaethoch ddweud wrthym fod y rhain yn bwerau na fyddai'n ddymunol, dan amgylchiadau arferol, eu rhoi i lywodraethau. At hynny, gwnaethoch ddweud nad yw'n gwestiwn a yw Llywodraeth Cymru am eu cael. Mae'n debyg na fydd dewis – bydd yn rhaid arfer y pwerau er mwyn dargadw deddfwriaeth sy'n cynnal safonau, pethau rydym yn gytûn arnynt mewn meysydd datganoledig (Cofnod y Trafodion, 291). A ydych wedi gofyn i'r Bil gael ei ddiwygio er mwyn codi'r gweithdrefnau craffu sy'n gysylltiedig â'r pwerau os yw Gweinidogion Cymru yn eu harfer, a phryd y cânt eu harfer?

Fel y nodwyd uchod, rydym wedi datgan yn gryf ein pryderon ynghylch y Bil i Lywodraeth y DU. Fodd bynnag, os caiff ei basio fel y'i drafftwyd, bydd rhaid inni arfer y pwerau a roddwyd i Weinidogion Cymru er mwyn gwneud penderfyniadau ynghylch cyfraith yr UE a ddargedwir mewn meysydd datganoledig, lle y bo'n bosibl, fel rhan o'n gwaith i amddiffyn y setliad datganoli. Fodd bynnag, mae'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn nodi ein pryderon y bydd y ddarpariaeth fachlud yn golygu na fydd rôl gan Senedd y DU na'r deddfwrfeydd datganoledig o ran craffu na goruchwyllo mewn achosion pan fo cyfraith yr UE a ddargedwir yn cael ei adael i fachludo'n awtomatig. Ni fydd hyn yn caniatáu digon o amser i ymgynghori'n effeithiol ar newidiadau arfaethedig i gyfraith yr UE a ddargedwir, a allai arwain at broblemau nad ydynt yn hysbys ar hyn o bryd ac effeithiau negyddol posibl, er enghraifft effeithiau ar grwpiau gwarchoddedig.

Ymwahanu ac anghydfodau

13. A ydych wedi nodi meysydd lle y mae gennych fwriadau polisi sy'n ymwahanu â rhai llywodraethau eraill y DU?

Gan fod bwriadau polisi manwl a chynhwysfawr Llywodraeth y DU mewn unrhyw faes penodol naill ai ddim yn glir eto neu ond yn dechrau dod i'r amlwg, nid yw'n bosibl rhoi ateb pendant i'r cwestiwn hwn ar y cam hwn.

14. Pan wnaethom ofyn i chi sut y gellid datrys anghydfodau, gwnaethoch ddweud wrthym ei bod yn annhebygol y bydd y broses rynglywodraethol newydd sydd wedi'i sefydlu yn arbennig o ddelfrydol ac efallai y gellir creu rhywbeth yn benodol i geisio datrys yr anghytundebau (Cofnod y Trafodion, 279).

- a. A allwch egluro pam na fyddai'r strwythurau a grëwyd yn ddiweddar ar gyfer datrys anghydfod rhynglywodraethol y strwythurau priodol i'w defnyddio i ddatrys anghydfodau yn y maes hwn?
- b. A allwch chi gadarnhau, lle y bo'n berthnasol, y byddai anghydfodau'n mynd drwy broses berthnasol y fframweithiau cyffredin yn y lle cyntaf?
- c. O gofio'r angen am gamau amserol oherwydd y dyddiad machlud 31 Rhagfyr 2023, pa mor realistig ydyw y gellid creu proses datrys anghydfod newydd?

Byddwn bob amser yn cadw'r hawl i uwchgyfeirio materion o fewn y weithdrefn Osgoi a Datrys Anghydfodau y cytunwyd arni yn dilyn yr Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol a luniwyd ar y cyd, pan fo'n briodol gwneud hynny. Dylid gweld y broses ddatrys sy'n rhan o'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol fel rhan o system ehangach o gysylltiadau rhynglywodraethol, ac fel proses i'w defnyddio pan fetho popeth arall. Mae hyn yn rhan annatod o'r mecanwaith a osodir ganddo – cytunir y dylai'r mecanwaith hwnnw roi anogaeth i osgoi anghydfodau drwy sicrhau bod strwythurau cyfathrebu a llywodraethu effeithiol ar waith ar bob lefel, o swyddogion hyd at weinidogion. Fel y gwyddoch, nid yw'r trefniadau Osgoi Anghydfodau yn lleihau effaith y darpariaethau cyfreithiol yn y setliadau datganoli sy'n llywodraethu materion sy'n gysylltiedig â chymhwysedd deddfwriaethol. Byddai angen inni ystyried bob amser y fforwm priodol lle y gellir cyflwyno ein pryderon, yn benodol pan fo anghydfod ynghylch cymhwysedd pwy y mae unrhyw ddarn o ddeddfwriaeth ynddo.

Bydd Fframweithiau Cyffredin yn chwarae rhan mewn elfennau o'r broses datrys anghydfodau sy'n gysylltiedig â chyfraith yr UE a ddargedwir, er y bydd yr amser sydd ar gael i ymgymryd â'r gwaith hwn yn cael effaith anferth ar y gallu i gymryd rhan lawn yn y broses hon. Rhaid cofio hefyd nad yw pob maes cyfraith yr UE a ddargedwir yn dod o dan Fframwaith Cyffredin.

Mae'r terfyn amser presennol ar gyfer machludo yn golygu nad yw'n realistig credu y gellid creu proses addas ar gyfer datrys anghydfodau mewn pryd i wasanaethu'r broses yn briodol. Cyfrifoldeb Llywodraeth y DU yw hyn, nid Llywodraeth Cymru.

Capasiti ac adnoddau

15. Dywedodd y Prif Weinidog wrth y Pwyllgor Craffu ar Waith y Prif Weinidog ar 9 Rhagfyr, gan nad oes gan Lywodraeth Cymru gapasiti dros ben, y bydd angen capasiti dargyfeiriedig o'i rhaglen ddeddfwriaethol i weithio ar y Bil. O gofio sylwadau'r Prif Weinidog, pryd y bydd penderfyniadau'n cael eu gwneud ynghylch pryd a ble y bydd adnoddau'n cael eu dargyfeirio, ac a fyddwch yn ymrwmo i ddiweddarau'r Senedd cyn gynted ag y mae penderfyniadau'n cael eu gwneud?
16. Gwnaethoch ddweud wrthym fod Llywodraeth Cymru am gyflawni ei rhaglen ddeddfwriaethol ond bod ansicrwydd ynghylch y galw y bydd y Bil yn ei roi ar adnoddau. A ydych yn cydgysylltu trafodaethau'r Cabinet ynghylch eich pryderon am gyflawni'r rhaglen ddeddfwriaethol?

O ran Cwestiynau 15 a 16, am y rhesymau a nodwyd uchod, nid yw'n bosibl asesu maint yr effaith ar y rhaglen ddeddfwriaethol yn llawn tan ein bod yn gwybod manylion cynlluniau Llywodraeth y DU ar gyfer cyfraith yr UE a ddargedwir fel y mae'n gymwys yn Lloegr, yn benodol i ba raddau y mae'n bwriadu diwygio'r corff hwn o gyfreithiau.

Bydd trafodaethau ar y mater hwn yn parhau rhwng Gweinidogion wrth i'r sefyllfa ddatblygu, a byddwn yn parhau i ymgysylltu â'r Senedd ar y rhaglen ddeddfwriaethol.

Effaith a rôl y Senedd

17. Gwnaethoch ddweud hefyd eich bod yn credu bod un peth yn glir: mae'n gwneud y math o waith craffu manwl a'r amserlen ar gyfer hynny'n hynod anodd a bod yn rhaid edrych ar sut y bydd hynny'n gweithio. Gwnaethoch ddweud wrthym y bydd angen cydweithio'n agos iawn rhwng y Llywodraeth a'r Senedd o ran dealltwriaeth o'r hyn yn union sy'n ofynnol, yr hyn sy'n digwydd a'r ffordd orau o reoli hynny. Nid yw'n fater i Lywodraeth Cymru yn unig; yn amlwg, mae'n fater i'r Senedd ei hun, o ran sut y mae'n craffu ac yn asesu'r camau hefyd (Cofnod y Trafodion, 307).

- a. **Sut y bydd Llywodraeth Cymru yn manteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd craffu a roddir i'r Senedd?**
- b. **Sut y bydd Llywodraeth Cymru yn cynnwys y Senedd wrth benderfynu ar yr hyn sy'n ofynnol o ganlyniad i'r Bil?**

Yn gyffredinol, mae'n rhy gynnar i ateb y cwestiwn hwn yn fanwl gywir am ein bod, unwaith eto, yn gofyn am wybodaeth gynhwysfawr gan Lywodraeth y DU am ei phenderfyniadau.

Byddwn yn disgwyl y bydd y Senedd yn cael y cyfle, yn y ffordd arferol, i graffu ar unrhyw gynigion sy'n ymwneud â chyfraith yr UE a ddargedwir. Byddwn yn ymgysylltu â'r Senedd ar hyn.

Mae'n anodd mesur hyd a lled y dasg o benderfynu'r hyn sy'n ofynnol, neu roi bys arni'n bendant. Byddwn yn disgwyl i Weinidogion roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd drwy Ddatganiadau gan Weinidogion pan fydd y dasg yn gliriach.

18. Ni wnaethoch gadarnhau i ni eich bod yn cysylltu â'r Llywydd a'r Pwyllgor Busnes ynghylch yr effaith bosibl ar amserlen y Senedd. A allech gadarnhau bod trafodaethau'n cael eu cynnal? Os nad ydynt, a yw Llywodraeth Cymru yn aros am eglurder gan Lywodraeth y DU cyn gwneud hynny?

Byddwn yn cysylltu â'r Llywydd a'r Pwyllgor Busnes o ran amserlen y Senedd pan fyddwn wedi cael digon o wybodaeth gan Lywodraeth y DU i allu cynnal trafodaethau ystyrlon ynghylch y goblygiadau posibl.

Tirwedd reoleiddiol

19. A fyddai'r Bil yn cyflwyno terfyn rheoleiddiol?

Mae'r pŵer yng nghymal 15 o'r Bil i ddirymu neu ddisodli yn cynnwys gofyniad sy'n pennu na chaiff unrhyw newidiadau i ddarn o gyfraith yr UE a ddargedwir, nac unrhyw gyfraith sy'n disodli darn o gyfraith yr UE a ddargedwir, gynyddu'r baich rheoleiddio. Fodd bynnag, nid yw ystyr penodol hyn yng nghyd-destun y Bil yn glir, ond ymddengys bod y Bil wedi cael ei ddrafftio i olygu bod modd ystyried beth yw baich rheoleiddio mewn modd eang iawn. At hynny, nid yw Llywodraeth y DU wedi gwneud datganiad polisi penodol ar ystyr y ddarpariaeth hon.

Fodd bynnag, gellir dadlau bod natur y Bil, a newidiadau posibl gan Lywodraeth y DU i gyfraith yr UE a ddargedwir, yn cynyddu'r baich rheoleiddio i rai busnesau, o leiaf yn y tymor byr, wrth iddynt addasu i safonau newydd, hyd yn oed os yw'r safonau'n is.

20. Sut y gallai'r Bil effeithio ar bolisiau Llywodraeth Cymru a'i gallu i wella safonau, lle y bo'n bosibl, ar ôl Brexit?

Nid yw'r Bil yn ei hanfod yn gwerthfawrogi'r ffordd y mae angen rhoi egwyddorion datganoli ar waith ym maes polisi rheoleiddio yn y DU, ers iddi ymadael â'r UE. Mae yna hefyd bryderon y bydd Deddf Marchnad Fewnol y DU yn cael rhagor o effeithiau pe bai ymwahanu rheoleiddio (er enghraifft, os bydd Llywodraeth y DU yn diwygio neu'n diddymu cyfraith yr UE a ddargedwir ar gyfer Lloegr). Gallai hyn arwain at oblygiadau sylweddol o ran y gallu i gynnal a gwella safonau, yn ymarferol, yng nghyfraith yr UE a ddargedwir yng Nghymru.

21. Mae Llywodraeth y DU wedi nodi na fydd mesurau diogelu amgylcheddol yn cael eu gwanhau ac y gall y gwledydd datganoledig gadw deddfwriaeth o fewn eu cymhwysedd. Pa fesurau diogelu amgylcheddol y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cadw?

Nid yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu gwanhau mesurau diogelu amgylcheddol presennol, y mae'r rhan fwyaf ohonynt yn deillio o gyfraith yr UE a ddargedwir. Rydym yn bwriadu ystyried pob opsiwn ac, ar y lleiaf, byddwn yn gweithio i geisio sicrhau bod cyfraith yr UE a ddargedwir ar fesurau diogelu amgylcheddol yn cael ei chymhathu erbyn y terfyn amser ar gyfer machludo.

Rhanddeiliaid

22. Gwnaethoch ddweud wrthym y bydd yn rhaid ymgysylltu â rhanddeiliaid oherwydd y bydd yn rhaid cael dealltwriaeth o rai o'r camau sydd wedi'u cymryd. Gwnaethoch ddweud mai'r broblem yw nad yw'n gwbl glir â phwy y bydd Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu, i ba raddau, ac ym mha fframwaith (Cofnod y Trafodion, 350).

- a. A allech egluro a yw Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ar y Bil ar hyn o bryd, neu pryd y mae'n bwriadu gwneud os nad yw'n gwneud hynny eto?
- b. Gwnaethoch nodi amaethyddiaeth a'r amgylchedd fel meysydd lle y bydd ffocws mawr yr ydych yn rhagweld y byddant yn ddwys iawn (Cofnod y Trafodion, 323). A yw Llywodraeth Cymru yn blaenoriaethu ymgysylltu â rhanddeiliaid yn y meysydd hyn?

c. Sut y byddwch yn ymgysylltu â rhanddeiliaid er mwyn penderfynu pa faterion sy'n bwysig iddynt?

Rydym eisoes wedi datgan yn glir ein pryderon cyffredinol ynghylch y Bil a'n gwrthwynebiad iddo. Ymgysylltu â rhanddeiliaid ar sail sectorau sydd ei angen, a hynny yng ngolau penderfyniadau Llywodraeth y DU ynghylch y newidiadau i gyfraith yr UE a ddargedwir y mae'n bwriadu eu gwneud.

Mae'r meysydd rydych yn cyfeirio atynt yn berthnasol i gyfran sylweddol o gyfraith yr UE a ddargedwir sydd o fewn maes lle mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli. Felly, byddwn yn disgwyl ymgysylltu cymaint â phosibl â rhanddeiliaid yn y meysydd hynny pan fydd dull gweithredu Llywodraeth y DU yn glir.

Y Bil Amaethyddiaeth

Gwnaethoch ddweud wrthym fod y Bil Amaethyddiaeth yn cynnwys elfennau o gyfraith yr UE a ddargedwir, a gall fod materion a fydd yn codi yn ystod y broses hon y mae angen mynd i'r afael â nhw; ond nid yw'n glir beth allai'r materion hynny fod ar hyn o bryd (Cofnod y Trafodion, 335).

23. Pam oedd yn briodol defnyddio'r Bil Amaethyddiaeth fel cyfrwng i ddarparu pwerau eang i Weinidogion Cymru ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir pan nad yw Llywodraeth Cymru wedi cynnal dadansoddiad o oblygiadau Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir yn y maes polisi hwn?

Fel y nodwyd uchod, rydym wrthi'n ystyried ein hymateb i'r sefyllfa sydd, i bob pwrpas, wedi ei chreu o ganlyniad i'r ffaith bod Llywodraeth y DU yn adolygu cyfraith yr UE a ddargedwir. Yn gyffredinol ein safbwynt yw bod cyfraith yr UE a ddargedwir, fel cyfraith yr UE cyn hynny, yn gweithio'n dda ac felly, ac eithrio diwygio'r gyfraith yn raddol fel sy'n briodol dros amser fel sy'n wir gydag unrhyw gorff o gyfreithiau, nid oeddem yn bwriadu diddymu, dirymu na diwygio cyfraith yr UE a ddargedwir erbyn terfyn amser mympwyol am resymau ideolegol.

Ar ben hynny, nid yw'n sicr eto sut beth fydd fersiwn derfynol Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir, pa un a fydd yn symud ymlaen mewn gwirionedd i gael y Cydsyniad Brenhinol ai peidio, ac nid yw'n sicr chwaith beth fydd yn digwydd i bob darn o gyfraith yr UE a ddargedwir. O ganlyniad, mae Bil Amaethyddiaeth (Cymru) yn symud ymlaen ar sail yr hyn sy'n hysbys eisoes.

24. Ai bwriad Llywodraeth Cymru yw arbed cyfraith yr UE a ddargedwir y mae'r Bil Amaethyddiaeth yn dibynnu arni o dan Fil Cyfraith yr UE a Ddargedwir? Beth sy'n digwydd os yw cyfraith yr UE a ddargedwir y mae'r Bil yn dibynnu arni'n cael ei dirymu gan Lywodraeth y DU? A yw Llywodraeth y DU yn ymwybodol o angen Llywodraeth Cymru i gyfraith yr UE a ddargedwir barhau i fod ar waith er mwyn gweithredu'r Bil Amaethyddiaeth?

Fel y mae wedi'i ddrafftio ar hyn o bryd, mae pwerau gan Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir y gallai Llywodraeth Cymru eu harfer er mwyn cadw cyfraith yr UE a ddargedwir mewn meysydd lle mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried sut y bydd yn ymateb i'r Bil hwn ac yn gweithio gyda Llywodraeth y

DU i nodi holl gyfraith yr UE a ddargedwir sydd wedi ei datganoli, gan gynnwys yr offerynnau hynny a wnaed gan Lywodraeth a Senedd y DU.

25. Pryd ydych yn disgwyl bod mewn sefyllfa i ddeall ehangder a manylion materion y mae angen mynd i'r afael â hwy yn ystod taith Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir/y Bil Amaethyddiaeth?

Byddwn yn parhau i ymgysylltu ac, ar y cyd â hyn, rydym yn ystyried sut i ymateb yn ystod y misoedd i ddod wrth i safbwynt Llywodraeth newydd y DU ar Fil Cyfraith yr UE a Ddargedwir ddod i'r amlwg.

26. Ai eich bwriad chi yw gwneud gwelliannau i'r Bil Amaethyddiaeth i fynd i'r afael â materion o'r fath?

Fel y nodwyd uchod, byddwn yn parhau i ymgysylltu ac rydym yn ystyried sut i ymateb wrth i safbwynt Llywodraeth newydd y DU ar Fil Cyfraith yr UE a Ddargedwir ddod i'r amlwg.

27. A yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu mabwysiadu'r dull hwn o gymryd pwerau gweithredol eang i fynd i'r afael ag ansicrwydd cyfraith yr UE a ddargedwir, yn hytrach na chyflwyno deddfwriaeth sylfaenol pan fydd y darlun yn gliriach?

Fel y nodwyd uchod, byddwn yn parhau i ymgysylltu â Llywodraeth y DU ac rydym yn ystyried sut i ymateb wrth i'w safbwynt ddod i'r amlwg. Yn y cyfamser, nid oes unrhyw gynlluniau i newid y pwerau gweithredol yn y Bil Amaethyddiaeth (Cymru).

Eitem 5.3

CYPE(6)-05-23 - Papur i'w nodi 3

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Children, Young People and Education Committee

Gillian Baranski
Prif Arolygydd
Arolygiaeth Gofal Cymru

30 Ionawr 2023

Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical

Annwyl Gillian,

Fel y gwyddoch, mae'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn cynnal ymchwiliad i wasanaethau ar gyfer plant sydd â phrofiad o ofal. Nod ein gwaith yw nodi'r meysydd â blaenoriaeth lle y mae angen newid polisi er mwyn gwneud y gwahaniaeth mwyaf i fywydau'r plant a'r pobl ifanc sydd â phrofiad o'r system ofal yng Nghymru, gan ganolbwyntio ar y materion a ganlyn:

- Cyn gofal: Lleihau nifer y plant yn y system ofal mewn modd diogel
- Mewn gofal: Gwasanaethau o safon a chefnogaeth i blant mewn gofal
- Ar ôl gofal: Cymorth parhaus pan fydd pobl ifanc yn gadael gofal

Rydym wrthi'n casglu tystiolaeth gan amrywiaeth o randdeiliaid i lywio ein gwaith sy'n edrych ar yr hyn y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i gyflawni ei hymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i "ystyried cyfleoedd radical i ddiwygio'r gwasanaethau presennol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal ac yn gadael gofal".

Rydym eisoes wedi cyfarfod â nifer fawr o unigolion sydd â phrofiad uniongyrchol o'r system: rhieni geni, plant sy'n rhan o'r system ofal ar hyn o bryd a phobl ifanc sydd wedi gadael y system.

Rydym wedi cael ein synnu gan y materion sylweddol y soniwyd wrthym ni amdanynt eisoes sy'n berthnasol i gyfch gwaith Arolygiaeth Gofal Cymru. Roedd diddordeb gennym hefyd edrych ar eich **Adroddiad Blynyddol diweddaraf ar gyfer 2021-22** a'r dystiolaeth a roddwyd gennych i gyfarfod diweddar o'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol lle'r oeddwn i'n bresennol, fel y gwyddoch, ar ran y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddPlant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddPlant
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddChildren@senedd.wales
senedd.wales/SeneddChildren
0300 200 6565

Felly, rydym yn awyddus i farn Arolygiaeth Gofal Cymru lywio ein gwaith craffu sydd ar fin dechrau gyda Phenaethiaid Gwasanaethau Plant Cymru Gyfan a'r Dirprwy Weinidog. Byddem yn ddiolchgar iawn pe gallech gyflwyno ymateb i'r pwyntiau a godir yn yr atodiad i'r llythyr hwn erbyn **24 Chwefror 2023** fan bellaf.

Rwy'n gwerthfawrogi y gallai'r terfyn amser hwn fod yn heriol. Os oes gennych unrhyw bryderon, mae croeso i chi gysylltu â chlercod y Pwyllgor (SeneddPlant@Senedd.Cymru).

Diolch ymlaen llaw am eich cymorth.

Yn gywir,

Jayne Bryant AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Atodiad

Mae'r Pwyllgor yn gofyn am yr wybodaeth a ganlyn sy'n rhoi barn Arolygiaeth Gofal Cymru ar sail yr wybodaeth ddiweddaraf sydd gennych ar gyfer Cymru gyfan, gan ddefnyddio sylfaen dystiolaeth eich arolygiadau, eich adroddiadau thematig, ac adolygiadau cenedlaethol, gan gynnwys yr adroddiad cyffredinol cenedlaethol sy'n ymwneud â phlant a phobl ifanc sydd â phrofiad o ofal yng Nghymru a'r adolygiad cenedlaethol o gynllunio gofal ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n destun proses cyn-achos yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus 2016.

- **Gwasanaethau plant a gwasanaethau maethu awdurdodau lleol:** I ba raddau y mae gwasanaethau plant awdurdodau lleol yn gallu cyflawni eu gofynion deddfwriaethol ar hyn o bryd. Dylech roi sylwadau yn benodol ac ar wahân ar gyfer tair agwedd ein hymchwiliad: cyn gofal, mewn gofal ac ar ôl gofal.
- **Y gweithlu:** Cadernid gweithlu gwasanaethau plant yr awdurdodau lleol. Dylech sôn yn benodol am eich tystiolaeth am bwysau staff, trosiant, y safbwynt diweddaraf o ran priodoldeb llwythi achosion, gan roi sylwadau yn benodol ac ar wahân ar gyfer tair agwedd ein hymchwiliad: cyn gofal, mewn gofal ac ar ôl gofal.
- **Lleoliadau:** Safon ac argaeledd y gofal ar gyfer plant sy'n byw mewn cartrefi gofal preswyl a lleoliadau maethu yng Nghymru. Cartrefi gofal anghofrestredig ar gyfer plant yng Nghymru, i ba raddau y cânt eu defnyddio a lefel eich pryder amdanynt.
- **Gwasanaethau Eirioli:** Dylech roi sylwadau yn benodol ac ar wahân ar gyfer tair agwedd ein hymchwiliad - sef cyn gofal, mewn gofal ac ar ôl gofal - gan gynnwys eirioli ar gyfer rhieni, eirioli ar ffiniau gofal ac eirioli proffesiynol annibynnol. Unrhyw sylwadau sydd gennych am argaeledd gwasanaethau eirioli sy'n ymweld â lleoliadau preswyl.
- **Pryderon a gorfodaeth:** Yr wybodaeth ddiweddaraf am lefel a natur y pryderon a godwyd gydag Arolygiaeth Gofal Cymru sy'n berthnasol i dair agwedd ein hymchwiliad ac unrhyw dueddiadau yr hoffech dynnu ein sylw atynt yn hyn o beth. Unrhyw weithgarwch gorfodi sy'n berthnasol i'n hymchwiliad yn eich barn chi.
- **Rhianta corfforaethol:** Eich barn am faint o gefnogaeth sydd ar gael gan asiantaethau ar wahân i'r rhai rydych yn eu harolygu o ran cefnogi plant sydd â phrofiad o ofal. Er enghraifft, nodwn y sylwadau yn eich Adroddiad Blynyddol a'r ffaith i Arolygiaeth Gofal Cymru nodi "nad oedd digon o gymorth iechyd meddwl i blant" a bod yna "gamddealltwriaeth a cham-gyfathrebu ynghylch rolau rhwng Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed a'r awdurdod lleol."

Byddem hefyd yn croesawu unrhyw argymhellion sy'n berthnasol i'n hymchwiliad yr hoffech dynnu ein sylw atynt.

Efallai y bydd gennych ddiddordeb ym rhapur briffio ystadegol Ymchwil y Senedd ar blant sydd â phrofiad o ofal yng Nghymru, a baratowyd i lywio gwaith y Pwyllgor.

Eitem 5.4

CYPE(6)-05-23 - Papur i'w nodi 4

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Children, Young People and Education Committee

Sue Evans

Prif Weithredwr

Gofal Cymdeithasol Cymru

30 Ionawr 2023

Gwasanaethau i blant sydd wedi bod mewn gofal: archwilio diwygio radical

Annwyl Sue,

Fel y gwyddoch, mae'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn cynnal ymchwiliad i wasanaethau ar gyfer plant sydd â phrofiad o ofal. Nod ein gwaith yw nodi'r meysydd â blaenoriaeth lle y mae angen newid polisi er mwyn gwneud y gwahaniaeth mwyaf i fywydau'r plant a'r bobl ifanc sydd â phrofiad o'r system ofal yng Nghymru, gan ganolbwyntio ar y materion a ganlyn:

- Cyn gofal: Lleihau nifer y plant yn y system ofal mewn modd diogel
- Mewn gofal: Gwasanaethau o safon a chefnogaeth i blant mewn gofal
- Ar ôl gofal: Cymorth parhaus pan fydd pobl ifanc yn gadael gofal

Rydym wrthi'n casglu tystiolaeth gan amrywiaeth o randdeiliaid i lywio ein gwaith sy'n edrych ar yr hyn y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i gyflawni ei hymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i "ystyried cyfleoedd radical i ddiwygio'r gwasanaethau presennol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal ac yn gadael gofal".

Rydym eisoes wedi cyfarfod â nifer fawr o unigolion sydd â phrofiad uniongyrchol o'r system: rhieni geni, plant sy'n rhan o'r system ofal ar hyn o bryd a phobl ifanc sydd wedi gadael y system.

Nodwn sefyllfa unigryw Gofal Cymdeithasol Cymru fel y rheoleiddiwr sy'n gyfrifol am ddatblygu gweithlu'r sector gofal cymdeithasol. Rydym wedi cael ein synnu gan rai materion sylweddol y soniwyd wrthym ni amdanynt eisoes ynglŷn â'r gweithlu a byddem yn croesawu eich ymateb i'r pwyntiau a godir yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddPlant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddPlant
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddChildren@senedd.wales
senedd.wales/SeneddChildren
0300 200 6565

Felly, rydym yn awyddus i farn Gofal Cymdeithasol Cymru lywio ein gwaith craffu sydd ar fin dechrau gyda Phenaethiaid Gwasanaethau Plant Cymru Gyfan a'r Dirprwy Weinidog. Byddem yn ddiolchgar iawn pe gallech gyflwyno ymateb i'r pwyntiau a godir yn yr atodiad i'r llythyr hwn erbyn **24 Chwefror 2023** fan bellaf.

Rwy'n gwerthfawrogi y gallai'r terfyn amser hwn fod yn heriol. Os oes gennych unrhyw bryderon, mae croeso i chi gysylltu â chlercod y Pwyllgor (SeneddPlant@Senedd.Cymru).

Diolch ymlaen llaw am eich cymorth.

Yn gywir,

Jayne Bryant AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Atodiad

Mae'r Pwyllgor yn gofyn am yr wybodaeth a ganlyn sy'n nodi barn Gofal Cymdeithasol Cymru ar sail yr wybodaeth ddiweddaraf sydd gennych ar gyfer Cymru gyfan.

- **Pwysau ar y gweithlu:** Maint y llwythau gwaith a'r pwysau sydd ar staff yng ngwasanaethau plant yr awdurdodau lleol ac effaith hynny ar gyfer y tair agwedd ar ein hymchwiliad.
- **Cadw'r un gweithwyr achos a throsiant staff:** Effaith newid gweithwyr achos ar ansawdd asesiadau a gofal.
- **Cyfraddau swyddi gwag:** Nifer y swyddi sy'n wag ar hyn o bryd a'r effaith ar dair agwedd ein hymchwiliad.
- **Staff asiantaeth ym maes Gwaith Cymdeithasol:** Faint o staff asiantaeth sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol plant ac effaith hynny.
- **Y gweithlu gofal preswyl:** Sefydlogrwydd y gweithlu.
- **Hyfforddiant cychwynnol a datblygiad proffesiynol parhaus** fel y maent yn berthnasol i dair agwedd ein hymchwiliad.

Byddem hefyd yn croesawu unrhyw argymhellion sy'n berthnasol i'n hymchwiliad yr hoffech dynnu ein sylw atynt.

Efallai y bydd gennych ddi-ddordeb ym rhapur briffio ystadegol Ymchwil y Senedd ar blant sydd â phrofiad o ofal yng Nghymru, a baratowyd i lywio gwaith y Pwyllgor. Mae'n defnyddio rhywfaint o wybodaeth gan Gofal Cymdeithasol Cymru ar dudalennau 22-24.

